

У УМЕТНИЧКОЈ ЧЕТИ У УЖИЦУ

У Ужице сам стигао два-три дана после његовог ослобођења у септембру 1941. године. Пред Одељењем за пропаганду, које се налазило до хотела „Златибор“, нашао сам Љубодрага Ђурића с којим сам се од раније познавао. Упитао сам га шта ја треба да радим и како да се укључим у револуцију. Познавајући ме, Ђурић Је рекао да бих могао најбоље да радим ако се прикључим Уметничкој чети, која је формирана при Ужичком партизанском одреду. Чета је смештена у Соколани. Одмах сам тамо отишао и нашао неке своје старе познаиике, међу којима су били Добро Симић и Филип Марјановић.

Тога дана у Уметничкој чети одржавала се проба хорске рецитације „Мад знамо судбу“ по тексту Алексе Шантића. Прикључио сам се групи рецитатора и добио неке стихове које треба да говорим. Тако сам постао члан Уметничке чете у Ужицу.

Нешто касније вршио се избор глумаца за позоришни комад „Како се калио челик“. Ја сам добио улогу Жухраја.

Дан-два иза тога у Ооколски дом дошао је Добривоје Видић. Његова тадашња функција није ми била позната. Наредио Је да се чета построји. Постројили смо се, а Видић је тада рекао: „Велић на чело! Одвешћеш чету у касарну да добијете оружје и вратићеш чету овдеГ. . .

Одвео сам чету у касарну, примили смо оружје и тако сам ја постао командир Уметничке чете. У чети је било око 40 пушака. Само двојица људи из чете служили су војску па сам се осећао обавезним да људе првенствено уиознам с пзопком. На чету се сада рачунало као на борбену јединицу. Нехмајући много времена за детаљнију обуку, ја сам људе једноставно упућивао како на полагају да напредују или да се повлаче, како да претрчавају од заклона до заклона и сл. Такву обуку обављали смо у време пауза, између појединих тачака програма, које смо преко целог дана сиремали.

Увече су припадници чете ишли у патролу. Патролирали смо у граду у току целе ноћи, а понекад и у околини Ужица.

Приредбе смо давали често и сала је била увек пуна, Гледаоци су били најчешће борци који су смењени на положају. До-

гађало се често да се усред представе гтојаве курири и гласно вичу да се та и та чета одмах јави на одређено место. После њиховог изласка представа се даље одвијала, као да ништа није било.

Седмoг новембра 1941. године Уметничка чета учествовала Је у прослави октобарске револуције у Ужицу. Пошли смо од Соколског дома поред Ђетиње до ондашње железничке станице, а одатле је велика колона кренула према главној улици и према центру града. На челу колоне био је Душан Јерковић, командант Ужичког партизанског одреда, јашући на белом коњу. Покрај нас Је прошао Вукола Дабић и рекао нам: „Хајде, другови, што више парола и песама!“ Чета је то прихватила и тако смо дошли до трага у центру града.

Из рада Уметничке чете остала је запамћена као врло популарна представа драматизације народне епске песме „Почетак буне на дахије“/ којој је за ову прилику дат савремени садржај. Ондашње дахије били су Недић, Пећанац, Љотић и немачки командант Србије Данкелман. Косту Пећанца играо је Бране Јеремић, Недића је играо Драгољуб Станић, улогу Љотића тумачио је Милутин Чолић, а улогу Данкелмана — Филип Марјановић.

Уметничка чета учествовала је и на два погребa. На једном погребу, пред старом ужичком Основном школом, отпеван је посмртни марш, а на једној сахрани у Севојну испалили смо три почасна плотуна.

После борбе с четницима на Трешњици, партизани су ушли у Пожегу, а Уметничка чета је, на тражење Митре Митровић, отишла у Пожегу и дала једну приредбу. С четом је тада ишла и Митра Митровић.

Средином новембра 1941. године телефоном ми је јављено да ме траже у Штабу. Штаб се тада налазио у згради бившег Окружног суда у Ужицу. Отишао сам и тамо ме је сачекао Сретен Пенезић, с којим се познајем још од пре рата, Он ми је рекао да Је разшварао с неким друговима и да би требало да пређем на рад у Штаб. Одговорио сам да ако они мисле да сам ту потребан, могу одмах да пређем. Договорили смо се и ја сам се после тога вратио у Уметничку чету, сазвао људе и објаснио им да прелазим на друго место, затим узео своје оружје и прешао у Штаб.

Послови у Штабу нису били много тешки. Имали смо седам путничких возила и нешто оружја. Једног дана Пенезић ми је рекао да је потребно да одем у златиборско село Драглицу, где сам некад службовао као учитељ, и да тамо помогнем да се формира народноослободилачки одбор. Одредио је возача Драгог Јовановића да ме пребаци преко Златибора до Драглице. Повели смо и двојицу другова из Штаба. Тако смо нас четворица, наоружани иушкама, стигли у Драглицу. Људи су били обавештени о нашем доласку. У кафани Радоја Селаковића сачекало нас је двадесетак људи. Ту смо изабрали Народноослободилачки одбор за Драглицу, на чијем челу се нашао Милорад Грујичић.

Врховни штаб се тада калазио у згради испред трезора. Штаб Ужичког партизанског одреда, у коме сам при крају новембра, радио, добијао је сва наређења отуда. Телефон Врховног штаба носио је број девет. Никад се није знало ко је крај телефона. Конспирација је била потпуна. Довољно је било да се каже да тако поручује деветка.. .

Војислав ВЕЉИЋ